

NOTICIARI FAUNÍSTIC

Noticiari faunístic del Pla de l'Estany de l'any 2014

ARTICLES

Aigües brutes a Banyoles

Manifest a favor dels camins vells

LIMNOS RECOMANA

«El cranc de riu» de l'Associació Naturalistes de la Garrotxa

«Guia pràctica per conèixer la natura de Catalunya»

«Durmiendo con lobos. En busca del lobo ibérico»
d'Andoni Canela

La Llúdriga

Revista de LIMNOS. Associació de Defensa
del Patrimoni Natural del Pla de l'Estany
Núm. 90 | Gener 2015

EDITORIAL

La revista La Llúdriga és una de les poques publicacions en paper que encara sobreviuen als nostres dies, gràcies a l'esforç del voluntariat de Limnos que hi dedica una bona estona per recopilar la informació, les fotografies, buscar anunciants i redactar articles de tota mena per tal de mantenir informants als/les socis/es i els/les lectors/es de la revista. Són 500 exemplars editats en paper repartits entre socis/es, entitats i diversos llocs de Banyoles (Ajuntaments, Biblioteca, Museus, Instituts...) buscant la màxima difusió de la feina feta. Cada cop costa més portar-la al dia, i els mitjans digitals ofereixen informació molt més immediata que el mitjà escrit.

Tot i això, ens resistim a canviar el format físic de la revista, i intentem treure-la al carrer encara que, com en aquest cas, ho fem amb alguns mesos de retard i un lleuger desajust entre l'actualitat i el que podreu llegir. Aquesta editorial havia de servir per presentar el nou president de Limnos, en Juanjo Butron, que des de l'assemblea del passat febrer és el nou president en substitució de Moisès Jordi, que seguirà com a membre de la Junta.

En una entitat de caire assembleari com Limnos, el canvi de president pot semblar una mera formalitat, tot i que és també indicador de la renovació de l'entitat, de la voluntat de no quedar enrere, d'evitar l'endogàmia, i per sort, a Limnos, entra i surt gent que ajuda en la mesura que pot i que enriqueix el debat plural que hi ha a l'entitat. Encara gaudim debatent, amb importants matisos i diferències, la futura protecció que requereix l'espai natural de l'Estany, de si som massa naturalistes i poc ecologistes, o massa radicals i menys conservacionistes, ... o el futur de la nostra revista.

Deixant de banda aquets debats, les editorials també han de servir per donar les gràcies a aquells que, com en Moisès Jordi, han actuat de president i portaveu durant molts anys, deixant una important empremta

a les hemeroteques comarcals, i que ho han fet a gran nivell, aportant molt de contingut al debat ambiental de la comarca del Pla de l'Estany, lluitant contra projectes urbanístics com Sota Monestir o el Pla director urbanístic, promovent projectes de voluntariat ambiental, per no parlar de les innumbrables reunions assistides, atencions i declaracions a la premsa, redaccions d'al·legacions i notes de premsa, articles divulgatius, etc, tot sempre des del voluntariat i de les ganes de ser motor de noves iniciatives mediambientals a la comarca. Una feina impagable a la qual Limnos sempre estarà en deute.

Queda molta feina a fer i projectes als quals donar continuïtat que el nou president, en Juanjo o Jan Butron, s'encarregarà de dinamitzar i representar, buscant incidir en els aspectes ambientals més punyents a la comarca, cercant més diàleg amb sectors implicats: el polític, l'esportiu, entitats, ciutadania, etc... i donant una continuïtat a la fantàstica feina feta fins ara. És veritat que la crisi ha reduït el nombre de socis/es de Limnos, però també és veritat que segueix havent-hi una gran sensibilització ambiental i gent disposada a deixar-hi hores, temps i fins i tot diners per a salvar el medi ambient. Nosaltres seguirem treballant per demostrar que un medi ambient de qualitat és indicador d'una societat més culta, més educada, més rica, i més responsable, i tots sabem que a part de lluitar per sortir d'una crisi econòmica, no hem d'oblidar l'amenaça de la crisi social o ecològica, amb aspectes com el canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat o la reducció dels recursos naturals com el petroli. Limnos ha de seguir al peu del canó influïent en la política comarcal i marcant lideratge en aspectes com la protecció de l'Estany, el model urbanístic, la mobilitat, la reducció de residus, la gestió de les aigües residuals o la protecció dels recs i les hortes. Molts reptes per seguir lluitant.

Núm. 90. Gener 2015

COORDINACIÓ, EDICIÓ I DISTRIBUCIÓ:

LIMNOS. Associació de Defensa del Patrimoni Natural del Pla de l'Estany
Plaça dels Estudis, 2
(Edifici Museu Darder)
17820 Banyoles
Tel. 972 57 44 67
limnos@limnos.org
www.limnos.org

DIRECCIÓ D'ART I DISSENY:

dblanch
www.dblanch.net

AUTORS DE LES FOTOGRAFIES:

Fons de LIMNOS, Albert Alonso,
Juanjo Butron, Quim Carol i
Carles Feo

COORDINACIÓ DE TEXTOS:

Carles Feo

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Xavier Almanza, Marta Bramon,
Jordi Burch, Juanjo Butron,
Pilar Castel, Carles Feo,
David Funosas, Elena Hernández
i Moisès Jordi

TIRATGE: 500 exemplars destinats als socis de LIMNOS i altres entitats. També la trobareu a la biblioteca pública de Banyoles.

Imprès amb paper certificat PEFC que garanteix que prové de boscos gestionats de manera sostenible, reciclat i fonts controlades.

DIPÒSIT LEGAL: GI 46-2004

LIMNOS no ha de compartir necessàriament les opinions expressades en els articles signats pels seus autors.

© dels autors

SUMARI

Editorial	Pàg. 2
Noticiari faunístic	Pàg. 3
Article d'opinió	Pàg. 5
Notícies	Pàg. 7
Limnos recomana	Pàg. 15

NOTICIARI FAUNÍSTIC

Noticiari faunístic del Pla de l'Estany de l'any 2014

Aquest és un resum de les observacions de fauna més interessants fetes a la comarca durant el 2014. Es poden consultar totes aquestes dades al portal www.ornitho.cat, on s'hi poden trobar tant les citacions esmentades aquí com les d'espècies més comunes.

Durant els mesos de **gener** i **febrer** destaquen les observacions d'un becadell sord (*Lymnocyptes minimus*) a la llacuna de Casa Nostra (CFQ) el dia 3/I; un cabussó emplomallat (*Podiceps cristatus*) a la resclosa del Fluvià a Serinyà (XH) el 30/I; una arpella pàl·lida (*Circus cyaneus*) al Pla de Martís (DFP), el dia 5/II, i a Serinyà (CPB), el dia 24/II; un picot negre (*Dryocopus martius*) a Sant Miquel de Campmajor (AE) el 15/II; i dues esmerles (*Falco columbarius*) al Pla de Martís (AA, XH) a finals de gener.

Al mes de **març** es va observar una àguila pescadora (*Pandion haliaetus*) a l'Illa de Fares (JMM0) el dia 15; 22 ànecs collerots (*Anas clypeata*) a la zona dels Amaradors a l'estany (DFP), també el dia 15, i tres més a les Llacunes de Can Morgat (CFQ, GFP) el dia 24; així com un teixidor (*Remiz pendulinus*) a la llacuna d'en Margarit (GFP) el dia 19.

El mes d'**abril**, en plena migració de primavera, es van poder detectar moltes espècies migrants poc comunes, entre les quals destaca el segon registre a la comarca de bec d'alena (*Recurvirostra avosetta*), trobat a la llacuna de l'Artiga (AA, GFP, DFP) el dia 1; així com dues terreroles

vulgars (*Calandrella brachydactyla*), una espècie escassa i en clara regressió a Catalunya, detectades al Pla de Martís (FT) el dia 24. També cal destacar l'observació de còlit ros al Pla de Martís els dies 4 (CFQ) i 21 (GFP); un rasclató (*Porzana parva*) a la llacuna d'en Margarit (CFQ) el dia 12; un martinet ros (*Ardeola ralloides*) a la Resclosa del Fluvià a Serinyà (XH) el dia 17; un hortolà (*Emberiza hortulana*) al Pla de Martís (FT) el dia 24; una oreneta cua-rogenca (*Hirundo daurica*) vista a Crespià (SGR, AG) entre els dies 25 i 27; un picot negre a l'Illa de Fares (CFQ, GFP, DFP) el dia 26 i una tallareta cuallarga (*Sylvia undata*) a Sant Esteve de Guialbes (DFP), el dia 27. Durant aquest mes també s'observen, de manera regular, fins a quatre exemplars d'esperver cendrós (*Circus pygargus*) al Pla de Martís (XH, JB, GFP, DFP, CFQ).

Al **maig**, el dia 4 es detecta per cant un mosquiter xiulaire (*Phylloscopus sibilatrix*) a Parets d'Empordà (XH). Els dies 5 i 15 s'observa un martinet ros (*Ardeola ralloides*) a la llacuna de l'Aulina (AA) i a la resclosa del Fluvià, a Orfes (XH), respectivament; el dia 11 un martinet menut (*Ixobrychus minutus*) a la llacuna de Casa Nostra (GFP, CFQ). El dia 13, un escorxadador (*Lanius collurio*) a les llacunes del Pla de Martís (GFP, AA). El dia 16, un exemplar de boscaler pintat gros (*Locustella naevia*) a la llacuna dels Amaradors (XH), i el dia 17 es torna a veure picot negre a Sant Miquel de Campmajor (JPE). Durant tot el mes es van veient fins a tres exemplars de gamba verda (*Tringa nebularia*) a la llacuna de l'Aulina (XH, AA, GFP, CFQ).

Fotografia d'un bec d'alena a l'Artiga © Albert Alonso

NOTICIARI FAUNÍSTIC

Durant els mesos de **juny**, **juliol** i **agost** destaca la citació de dos durbecs (*Coccothraustes coccothraustes*), una espècie típicament hivernant, a Casa Nostra (GD) el 6/VI; l'evidència de cria d'esparver cendrós al Pla de Martís (GFP) el 8/VI, quan la parella va ser observada atacant un aligot comú per allunyar-lo del niu; un falcó de la reina (*Falco eleonora*) a les llacunes del Pla de Martís (XH) el 10/VI; dos més a Crespià (CFQ) el 14/VI i un altre a l'Estanyol d'en Montalt (GD) el 12/VIII. Altres observacions interessants són: 7 fredelugues (*Vanellus vanellus*), una espècie molt escassa a l'estiu, a la llacuna de l'Artiga (DFP) el 20/VI; una geneta (*Genetta genetta*) a Vilert (DFP), el 20/VII, i a Pujals dels Pagesos (XH), el 28/VIII; i una serp d'esculapi (*Zamenis longissimus*) a l'estanyol d'en Montalt (CFQ, GD, EC, RC) el dia 26/VIII.

Durant el mes de **setembre**, coincidint amb el pic de la migració de tardor, es van detectar diverses espècies amb molt poques citacions anteriors a la comarca, com és el cas del territ menut (*Calidris minuta*) trobat a la llacuna d'en Margarit (MFF, GFP, DFP, AA) el dia 5; la xixella (*Columba oenas*), vista a Les Anglades (DFP) el dia 23; i la boscarla dels joncs (*Acrocephalus schoenobaenus*), observada a la llacuna de Casa Nostra (MFF) el dia 19. Altres espècies escasses a la comarca vistes són: el martinet ros, a la resclosa del Fluvià a Serinyà (TAJ, OC, GD, AA) a principis de mes; la gamba verda, sentida reclamar a La Puda (GFP) el dia 7; la cotxa blava, observada a la llacuna de l'Artiga (XH) el dia 7, i a la llacuna d'en Margarit (DFP, GFP) el dia 23; el colltort (*Jynx torquilla*), detectat a Sant Miquel de Campmajor (XH) el dia 10; el falcó cama-roig (*Falco vespertinus*), vist a Crespià (CFQ) el dia 21; i l'escorxador, observat també a Crespià (GFP, DFP) el dia 26.

A l'**octubre**, amb la migració encara molt activa, també hi va haver força observacions interessants, d'entre les quals cal ressaltar el primer registre a la comarca de boscarla mostatxada (*Acrocephalus melanopogon*), observada a la llacuna d'en Margarit (DFP, GFP, AA) el dia 29; així com dos cabussos collnegres (*Podiceps nigricollis*) vistos a la zona sud de l'estany (CPB) el dia 1. Una àguila pescadora a l'estany (CPB, GD, GB), els dies 1 i 2, i a les Anglades, (XH) el dia 14; i un becadel·l sord a la llacuna d'en Margarit (GFP, DFP, AA) el dia 29.

Durant els mesos de **novembre** i **desembre** es va veure: una gavina capnegra (*Larus melanocephalus*) a l'estany (GD) el dia 2/XII; un grup d'un es 70 grues (*Grus grus*) el dia 21/XI (XH), i un altre de 23, el 2/XII (CFQ), ambdues vega-

des al Pla de Martís, on també es va observar una arpe·lla pà·l·lida (FT) el dia 3/XII i una esmerla (XH, MFF, DFP), a principis de novembre i a mitjan desembre. Destaca també l'observació d'un morell de cap roig (*Aythya ferina*) a la zona dels Amaradors a l'estany (CFQ), el dia 1/XI, un ocell que solia hivernar a l'estany però que fa dos anys que només es detecta en migració i en comptades ocasions. També un morell de plomall (*Aythya fuligula*) a la llacuna d'en Margarit (DFP, XV), a principis de novembre.

Una altra dada interessant és l'elevat nombre d'observacions de llúdriga durant aquest any (AA, DFP, FT, XH, MAL, GFP), en què s'ha vist fins a nou vegades, sobretot a la resclosa del Fluvià, a Serinyà (7), i també a l'Illa de Fares (2). També es va poder gravar la presència d'un exemplar a la llacuna de l'Artiga (CFQ), aquest estiu.

També és important ressaltar les diverses observacions de fins a tres exemplars de tortuga d'estany (*Emys orbicularis*) a la llacuna d'en Margarit (DFP), on se n'han realitzat diversos alliberaments, emmarcats dins del Projecte Estany, i la important presència de gaig blau (*Coracias garrulus*) a diferents zones de la comarca durant l'estiu i la migració de tardor, amb un nombre de citacions molt superior al dels anys anteriors. Se n'han detectat, a Cornellà del Terri (XH), a Crespià (DFP), al Pla de Martís (DFP, GFP, AA, AE), a Les Anglades (FT), a Puigpalter (DFP, MFF, JMM) i a diferents zones del municipi de Vilademuls (XH, GSP, GM). D'altra banda, la cigonya blanca (*Ciconia ciconia*) ha tornat a criar a la llacuna de Casa Nostra, on continuen hivernant els dos exemplars adults.

Observadors del noticiari de fauna:

CFQ: Carles Feo Quer; XH: Xavier Higuero; DFP: David Funosas Planas; CPB: Cristina Pérez Butrón; AE: Albert Escriu; JMM: Josep Maria Mompert; GFP: Gerard Funosas Planas; AA: Albert Alonso; FT: Fran Trabalon; SGR: Santiago Guallar Rivero; AG: Anna Gallés; JB: Joan Bohigas; JPE: Jaume Prat Espelt; GD: Gerard Dalmau; EC: Esther Carreras; RC: Ramon Casadevall; Ecu: Elena Cuxart; MFF: Marc Fusellas Fullà; TAJ: Toni Alonso Jardí; OC: Oriol Clarabuch; GB: Gerard Bosch; XV: Xavi Vila; MAL: Miquel Àngel Lucena; FT: Francina Turon; JMM: Josep Maria Massip; GSP: Guillem Sagner Parés; GM: Gerard Martínez.

ARTICLE D'OPINIÓ
LIMNOS

Aigües brutes a Banyoles

Fa uns dies ens vam assabentar que l'aigua depurada a l'EDAR de Cornellà del Terri —la que recull les aigües residuals de Banyoles, Porqueres, Camós i Cornellà del Terri—, té moments puntuals en què no funciona bé i aboca aigües al riu Terri, fent que no es compleixin les normatives europees de qualitat de les aigües residuals. La conseqüència: aigües amb nitrats i altres compostos tòxics que un cop al riu poden produir un creixement d'algues, poden esgotar l'oxigen i, en definitiva, dificultar la vida de la fauna i flora del riu, així com la disminució de la qualitat del seu entorn i el gaudi dels veïns de la Vall del Terri.

Estem sorpresos... Si ens queixem massivament i fent escarafalls quan els gavians embruten l'estany amb els seus excrements, com és que no sentim cap ciutadà o ciutadana de Banyoles, Porqueres, Cornellà o Camós demostrar el seu malestar per aquesta situació?

Els banyolins i les banyolines som molt solidaris amb els nostres veïns, fem fora els gavians de l'estany amb falcons perquè marxin a defecar cap a Girona, Olot o la costa. No ens agrada que ho facin aquí. Com que no en tenim prou, no depurem les aigües que extraiem de l'estany i que, un cop usades —teòricament—, van a la depuradora. Les llencem brutes al riu Terri, en el seu pas cap als municipis de Cornellà del Terri, Sarrià de Ter i altres municipis del curs mig i baix del riu Ter. Ja s'ho trobaran els que visquin riu avall, nosaltres anem fent amics i amigues.

Ah! I de l'orgull banyolí de ser propietaris de l'aigua de l'estany «és que és un bé comunal propietat de tots els banyolins i banyolines i no volem pagar cànon a l'ACA (Agència Catalana de l'Aigua) perquè l'aigua és nostra». Carai com la cuidem! La potabilitzem per utilitzar-la i, després... Que la netegin l'ACA i el Consell Comarcal... I, des de l'Ajuntament de Banyoles, què hi diuen? Allò de mirar cap a l'altre costat: les competències no són nostres.

I com és que la depuradora no funciona bé? Té a veure amb què a Banyoles hi hagi una barreja d'aigües residuals amb aigües pluvials, connexions de clavegueres als recs, de recs a les clavegueres i altres «malifetes» caòtiques, derivades de la manca de control en les construccions de les últimes dècades? Amb què hi hagi una despesa sobre-dimensionada d'aigua potable? Té a veure amb l'augment de concessions d'aigua de l'estany de Banyoles a municipis del voltant? No ho sabem. O sí?

Sabem que l'Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de

Banyoles ha dedicat bastant esforç a millorar les connexions de recs i clavegueres, i a altres desastres que hi ha al subsòl banyolí. Però sembla que no és suficient, fonamentalment perquè partim d'una situació inicial molt lamentable.

Quines previsions té l'Ajuntament davant del nou planejament urbanístic municipal que està redactant? S'ha tingut en compte el col·lapse de la depuradora de cara a preveure el creixement en habitants de la ciutat? Es prendran, en un futur immediat, mesures per a millorar el sistema d'aigües pluvials, recs i clavegueres de Banyoles? No ho sabem.

I sense parlar dels abocaments que encara hi ha als rius, com per exemple el col·lector d'aigües netes que aboca al riu Remençà i a Pont-Xemmà. I com és costum, i passa sempre, una claveguera connectada a un desguàs d'aigua pluvial. «El nostre pa» de cada constructor.

Quantes preguntes, a finals del mes de novembre, per uns dies en què plourà molt i l'aigua s'emportarà la porqueria riu avall, fins allà on nosaltres no la puguem veure.

Abocament de l'any 2005 al col·lector de l'Estany que surt a la riera Canaleta al barri de Mas Palau © Carles Feo

ARTICLE D'OPINIÓ
CENTRE D'ESTUDIS COMARCALS DE BANYOLES

Manifest a favor dels camins vells

El divendres 31 d'octubre, el Centre Excursionista de Banyoles va presentar un manifest a favor dels camins vells. Limnos s'ha adherit al manifest donant ple suport als arguments.

Es tracta de camins antics, centenaris, ancestrals. Es caracteritzen per tenir poca amplada i per un traçat sinuós, atès que segueixen totes les irregularitats orogràfiques. Eren les antigues vies de comunicació de la gent, fa alguns anys. Comunicaven pagesies, construccions religioses i pobles. Foren enginyats per anar a peu o amb animals de bast.

Vegeu la web ca.itinerannia.net

El valor actual

Valor turístic

Persones d'arreu del país i de l'estranger viatgen a les nostres comarques amb l'interès de conèixer el territori a peu i ho fan recurrent els camins vells, per a percebre millor la història, la natura i el territori. Es tracta d'un turisme de qualitat que respecta la terra i hi aporta uns beneficis econòmics. Per posar un exemple, l'any 2013, els senders de la xarxa Itinerànnia van tenir un impacte econòmic de 3.263.645 euros a les comarques del Ripollès, la Garrotxa i l'Alt Empordà. Una xifra a tenir en compte, i més en temps de crisi. Per tant, els camins de què parlem són un potencial turístic de primera qualitat.

Valor excursionista

Quan va néixer l'excursionisme, ara fa més de 130 anys, els camins vells van començar a tenir un ús lúdic. I, des de fa unes dècades, s'estan senyalitzant per tal de donar-los a conèixer. Són les infraestructures necessàries i indispensables per als excursionistes, de la mateixa manera que els camps de futbol, pistes de bàsquet o piscines ho són per als diferents tipus d'esportistes.

Valor patrimonial i històric

Pels camins antics hi ha fluït una part important de la vida de la societat que habitava al seu entorn.

Han vist transitar tropes, reis, personalitats, viatgers, ramaders i pastors; bosquetans, traginers, veïns que anaven o venien de mercat o de festa major; veïns que es duïen a batejar o a enterrar, mercaders, etc. La llista seria molt llarga. Amb un passat com aquest és fàcil imaginar que els camins expliquen la història i les arrels que ens conformen.

Materialment tenen un valor arquitectònic gens menyspreable. Hi ha camins molt elementals i n'hi de més complexos, amb nombrosos passatges empedrats o que disposen d'elements viaris com trencaigües, clavegueres, pontets, murs protectors o de sustentació, creus, oratoris, etc. En els seu conjunt, constitueixen una densa xarxa viària d'una enginyeria i un interès constructiu enormes.

Per tot això, són un valor a preservar, són un patrimoni de tots, que hem heretat dels nostres avis i que cal transmetre als nostres nés.

I si al segle XIX l'excursionisme fou capaç de salvar un patrimoni en forma d'esglésies i altres elements construïts que perillaven greument, ara és ineludible que defensi els camins.

Problemàtica

Tant la línia de costa com els cursos fluvials i els camins són espais de domini públic. Malgrat això, aquests darrers tenen la continuïtat poc assegurada. Molts ja han desaparegut i altres es malmeten de manera greu en patir agressions d'infraestructures noves (moltes vegades pistes forestals o carreteres), les explotacions forestals i el tancament de finques particulars.

Amb l'arribada de la modernitat, l'ús dels camins va minvar extraordinàriament, però d'ara endavant no farà més que créixer. Caldrà que tinguin el suport jurídic que calgui, com el tenen els vials oberts al trànsit rodad.

ARTICLE D'OPINIÓ
CENTRE D'ESTUDIS COMARCALS DE BANYOLES

MANIFESTEM QUE:

- És més agradable i interessant caminar per un camí vell que no pas per una pista forestal o una carretera, perquè no hi passen vehicles a motor, segueixen de més a prop els accidents del terreny i ens fan entendre de manera admirable el territori.
- Urgeix l'inventari i la protecció dels camins vells pels seus valors turístics, excursionistes i patrimonials.
- L'explotació dels bosc és possible sense afectar els camins vells de manera negativa.
- Amb bona voluntat per part de les administracions públiques, propietaris, llenyataires i excursionistes, podem aconseguir que els camins vells no quedin perjudicats a causa de l'explotació forestal o la realització d'obres.
- Els camins vells van ser construïts amb molt d'enginy i molt esforç pels nostres avantpassats i això es mereix un respecte. Per tant, s'hauria de reflexionar abans de fer-los malbé i pensar si, ben aviat, no ens haurem d'avergonyar per no haver actuat amb la diligència exigible. Si es destrueixen, també esborrarem una part de les nostres arrels.
- Demanem a les administracions que se sensibilitzin i que protegeixin els camins vells. Amb aquesta finalitat, serà precís que recuperin els drets que els emparen com a espais públics, o bé que estableixin les lleis que siguin pertinents.

Banyoles, 31 d'octubre 2014

NOTÍCIES

Neixen 4 polls de cigonya al Pla de l'Estany

Agost 2014. Continua funcionant amb èxit el projecte de reintroducció de cigonyes al Pla de l'Estany. La mateixa parella de l'any passat de la zona de La Puda i Pla dels Estanyols de Banyoles ha tornat a reproduir-se amb èxit amb 4 polls que ja fa setmanes que han abandonat el niu. L'any passat la parella també va criar 4 polls, tot i que finalment només en van volar 3.

Niu de cigonya blanca de La Puda © Carles Feo

NOTÍCIES

Marxa pel Clima a Banyoles

Setembre 2014. Banyoles es va sumar a la Marxa pel Clima que s'ha celebrat aquest 21 de setembre a moltes ciutats i pobles de tot el món, en un intent de conscienciar els nostres governants i a la població de la necessitat de prendre mesures contra el canvi climàtic. A casa nostra, és especialment urgent reclamar de nou una política a favor de les energies renovables.

L'activitat va ser organitzada pel voluntariat d'Avaaz de Banyoles. La Marxa pel Clima ha estat un èxit a Banyoles. Ha demostrat que les persones també es poden mobilitzar per a la defensa del medi ambient. Allà hi érem també com a membres de Limnos Pla de l'Estany, donant suport a aquest grup ecologista local.

Marxa pel Clima a Banyoles © Carles Feo

La pluja desllueix el 10è Dia de l'Estany

Setembre 2014. El diumenge 28 de setembre de 2014 es va celebrar una nova edició del Dia de l'Estany. Es tracta d'un esdeveniment familiar de celebració dels valors naturals de l'estany organitzat per l'Escola de Natura de Banyoles i el Consorci de l'Estany.

Enguany, el Dia de l'Estany arribava a la seva desena edició. En Blauet, que n'és el fil conductor, ja ha fet 10 anys. Va ser l'any 2004 quan va néixer aquest personatge, com a protagonista del primer número de la col·lecció de contes «En Blauet de l'Estany» i, de mica en mica, ha esdevingut, de cara als més petits de la família, una icona de la conservació de l'estany. Com ja es tradició, la jornada va comptar amb diverses activitats: jocs, tallers, música, maquillatge, etc.

Limnos va organitzar un taller relacionat amb la tortuga d'estany, on es podien veure diferents espècies de tortugues i fer un retallable de la tortuga d'estany.

En el moment de l'inici dels tallers va començar a ploure de forma constant, fet que va impedir la correcta realització de les activitats i va obligar a la suspensió d'aquestes al cap de poca estona. Malgrat tot, més d'un centenar de persones van assistir a l'acte.

En Blauet juntament amb una part dels participants © Carles Feo

NOTÍCIES

Limnos valora positivament que es posi a debat la protecció de l'estany

Octubre 2014. El dijous 2 d'octubre, al matí, es va celebrar una trobada a l'Ajuntament de Banyoles entre Marta Subirà, Directora General de Polítiques Ambientals de la Generalitat de Catalunya, els alcaldes de Banyoles i Porqueres, representants dels diferents grups polítics de la ciutat i el director del Consorci de l'Estany, per a parlar sobre la figura de protecció de la conca lacustre de l'Estany de Banyoles.

plicats, en la línia de la moció aprovada per unanimitat al març de 2014 a l'Ajuntament de Banyoles, i que es va fer arribar a altres municipis implicats, donant compliment a la Resolució 740/X del Parlament de Catalunya del passat 16 de juliol de 2014, també aprovada per unanimitat de tots els grups polítics presents, sobre la protecció especial del parc natural de la conca lacustre de Banyoles. L'objectiu d'aquesta iniciativa serà decidir quina figura de protecció

L'Estany de Banyoles © Carles Feo

A la trobada es va acordar que, durant l'any 2015, el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya planificarà i executarà un procés de participació ciutadana i informació sobre la protecció ambiental de la conca lacustre de l'estany de Banyoles. Aquest procés pretén captar el parer de tots els possibles sectors im-

definitiva genera consens per a ser aplicada i quina delimitació de l'espai a protegir serà considerada.

Des de Limnos, mostrem la nostra satisfacció per aquest acord i ens comprometem a implicar-nos activament en el procés participatiu que en resulti.

Concurs d'identificació d'ocells pel Dia Mundial dels Ocells

Octubre 2014. El Museu Darder i Limnos van organitzar, durant els caps de setmana del 4 al 12 d'octubre, un concurs d'identificació d'ocells. El concurs es basava en identificar 5 ocells dissecats exposats al Museu especialment escollits per al concurs.

Una vegada, realitzat el sorteig, han resultat guanyadors Judith Corominas Florentin, d'Olot, en el nivell bàsic, i Gerard Dalmau, de Girona, en el nivell mitjà. Els guanyadors rebran un obsequi consistent en diferents productes relacionats amb el món dels ocells, així com material del Museu Darder i de Limnos.

Els exemplars d'ocells, que habitualment es troben a les Sales de Reserva, corresponien a les següents espècies:

- Categoria A (nivell bàsic): Gralla (*Corvus monedula*), Pit-roig (*Erithacus rubecula*), Falcot negre (*Apus apus*), Tudó (*Columba palumbus*) i Perdiu roja (*Alectoris rufa*).
- Categoria B (nivell mig): Mussol emigrant (*Asio flammeus*), Roquerol (*Ptyonoprogne rupestris*), Pinsà mec (*Fringilla montifringilla*), Fumarell negre (*Chlidonias niger*) i Perdiu de roca (*Alectoris graeca*).

Agraïm la participació de tots els concursants.

NOTÍCIES

Avanç d'aprovació del POUM de Banyoles. Planejament urbanístic

Novembre 2014. S'ha publicat l'avanç del POUM de Banyoles. Només protegeix una petita part dels horts i els recs de Sota Monestir que queden amenaçats, a més, per la nova xarxa viària. En canvi, preserva els horts de Guèmol, una de les reivindicacions històriques de Limnos Pla de l'Estany. Caldrà seguir insistint. Limnos ja està preparant aportacions a l'avanç del POUM i posteriorment, quan facin falta, les al·legacions corresponents.

«Que sigui legal no sempre vol dir que sigui moral»

Novembre 2014. A la revista «La Llúdriga» de l'associació Limnos del mes d'octubre passat vam dedicar un article al recent acord entre l'Ajuntament de Banyoles i el Club Natació Banyoles per la cessió exclusiva d'una part del bé comunal de l'espai natural de l'estany de Banyoles durant els propers 50 anys. En aquest article exposàvem els motius pels qual ens mostrem en desacord amb aquesta decisió.

El dimecres 12 de novembre de 2014 el Diari de Girona es feia ressò de la nostra revista i publicava una notícia que resumia l'article comentat. Posteriorment, l'Ajuntament de Banyoles va redactar una nota, com a resposta al nostre article d'opinió, que també fou recollida pel mateix diari i publicada el passat 16 de novembre. En cap moment l'Ajuntament de Banyoles s'ha adreçat a l'associació Limnos per a contrastar l'informació recollida per la premsa i s'ha limitat a contestar una notícia basada en un article d'opinió publicat a la nostra revista.

En la seva resposta, l'Ajuntament de Banyoles reitera que l'acord sobre l'estany és «totalment legal i bo per a la ciutat». En el nostre article d'opinió, en cap cas afirmem que l'acord sigui il·legal, sinó que «tot plegat, resulta una presa de pèl amb intenció de buscar l'argúcia legal per a permetre aquests acords». Qualsevol acord pot ser legal, però això no implica que sigui un bon acord ni que no pugui presentar certes irregularitats difícilment justificables, encara que totalment legals, això sí. Que una part del bé comunal deixi de ser-ho amb l'argument que no ha estat utilitzat durant anys, oblidant el matís que una tanca n'impedeix el pas, és una irregularitat o, repetim-ho, «una presa de pèl» cap al conjunt de ciutadans i ciutadanes que, durant anys, han vist limitat el seu dret de pas. Tot i que no constitueixi una il·legalitat, pensem que en cap cas es pot considerar bo per al conjunt de la ciutat ni per a l'espai natural de l'estany de Banyoles. Tampoc deixa de ser una presa de pèl, sempre des del nostre punt de vista, que es determini el futur, durant 50 anys, d'un espai comunal i natural sense la participació dels seus propietaris i usuaris,

Camí actualment tancat amb una tanca delimitant el bé comunal
© Juanjo Butron

més enllà dels seus representants polítics, i que s'han atrevit a cedir un espai durant molt més temps del que ells i elles restaran com a tals representants.

Finalment, només volem recordar que legal no sempre és igual a moral. Legal no sempre és sinònim de bo pel conjunt de ciutadans i ciutadanes. Des de Limnos, fem una crida a totes les parts implicades per tractar aquests punts conjuntament i intentar assegurar que l'ús del bé comunal de l'espai natural de l'estany es faci realment de manera socialment justa, bona per a tota la ciutadania i de forma sostenible.

NOTÍCIES

La Comissió Europea porta Espanya als tribunals per un tractament d'aigües residuals perillós per a la salut pública

Brussel·les, 26 de novembre del 2014. La Comissió Europea portarà Espanya als tribunals per no assegurar-se que les aigües residuals siguin tractades de manera adequada. A la Unió Europea, els estats membres han de tenir sistemes de recollida i tractament de les aigües residuals, atès que l'aigua no tractada suposa un risc per a la salut humana, les aigües continentals i els ambients marins. Espanya va ser avisada sobre aquest fet el 2003, concretament pel que fa a les àrees amb una població igual o superior a deu mil habitants. Tot i que alguns problemes s'han anat resolent, el baix ritme de millora ha fet que la Comissió porti el cas al Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Espanya ha anat quedant enrere quant a implementació i quant a legislació, i els informes de les autoritats espanyoles mostren que encara hi ha una manca de tractament adequat en poblacions com Berga, Figueres i Banyoles, totes a

Catalunya; i a Pontevedra, Marín, Poio i Bueu, a Galícia. Per algunes altres àrees –Bollullos Par del Condado, a Andalusia, i Abrera i Capellades, ambdues a Catalunya–, la Comissió considera que les dades proporcionades o bé són incompletes, o bé mostren l'incompliment dels estàndards apropiats.

La Directriu de Tractament d'Aigües Residuals Urbanes obliga als estats membres a assegurar-se que les poblacions recullen i tracten adequadament les seves aigües residuals urbanes. Les aigües residuals no tractades poden estar contaminades per virus i bacteris perillosos, de manera que suposin un risc per a la salut pública. També contenen nutrients, com ara nitrogen o fòsfors, els quals poden danyar tant aigües dolces com ambients marins, ja que afavoreixen de manera excessiva el creixement d'algues que poden acabar «ofegant» altres éssers vius, en el procés que es coneix com a eutrofització.

Limnos demana una avaluació ambiental prèvia a la revisió del pla especial de l'Estany

Desembre 2014. Tal i com va demanar LIMNOS, els serveis territorials del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat a Girona han resolt, en data de 12 de desembre de 2014, que «la revisió del Pla especial de protecció, ordenació i restauració de l'entorn immediat de l'estany de Banyoles s'ha de sotmetre a avaluació ambiental atès que té efectes significatius sobre els valors de la xarxa Natura 2000». La resolució va ser comunicada a l'Ajuntament de Banyoles i, segons es recull el 13 de desembre al Diari de Girona, l'avaluació es va encarregar a una empresa, Lavola, que ja va realitzar el «document ambiental per a l'adopció de la decisió prèvia d'avaluació ambiental».

Des de LIMNOS, entenem que no es pot realitzar la revisió del Pla especial de protecció, ordenació i restauració de l'entorn immediat de l'estany de Banyoles sense sotmetre'l a una avaluació ambiental, i així ho vam comunicar en el termini estipulat i per escrit a l'Oficina Territorial d'Acció i Avaluació Ambiental del Departament de territori i Sostenibilitat.

Considerem que la revisió del pla suposa una potencial millora, des del punt de vista ambiental, respecte a la situació actual; malgrat això, hi ha aspectes concrets del Pla que cal valorar de forma específica i que hem inclòs a l'escrit. Resumidament, els objectius específics de l'Informe de Sostenibilitat Ambiental (ISA) adjunt a la revisió d'aquest Pla haurien de ser:

- Analitzar l'impacte de les infraestructures esportives i el seu ordenament, especialment a la zona del Club Natació Banyoles on a efectes pràctics hi ha hagut pèrdua d'espai protegit.
- Potenciar els desplaçaments a peu o en bicicleta per l'interior de l'àmbit.
- Estudiar la peatonalització del front d'estany com a estratègia bàsica per assegurar-ne la protecció i millora.
- Estudiar la possibilitat d'establir nous sistemes de gestió de la vegetació, per exemple amb la pastura amb animals domèstics.
- Respectar el principi general de no transformació i artificialització del territori i el paisatge, mantenint el seu caràcter d'espai lliure i natural en aquells casos on encara sigui possible.
- Preservar els boscos existents i potenciar-ne la recuperació.
- Prevenir i minimitzar els riscos hidrològics associats a les inundacions.
- Prendre mesures per a prevenir la contaminació de les aigües de l'estany i els seus recs.
- Atorgar a l'àmbit uns nivells adequats d'immissió sonora.
- Atorgar a l'àmbit uns nivells adequats de protecció envers la contaminació lluminosa.
- Preservar els hàbitats d'interès comunitari.
- Potenciar el paper de les zones humides.
- Mantenir i reforçar el paper connector dels recs i preveure mesures per a afavorir la connectivitat ecològica.
- Protegir, millorar i recuperar l'entorn paisatgístic.
- Afavorir la integració visual de les instal·lacions en el paisatge.
- Protegir i valoritzar els elements del patrimoni cultural.
- Promoure i ordenar l'ús social de l'espai de manera que: contribueixi a la viabilitat de les activitats productives i en minimitzi les afeccions i es garanteixi la preservació dels valors ambientals de l'espai.

NOTÍCIES

Limnos col·labora a l'estand del Consorci de l'Estany a la Fira de Sant Martíria

Desembre 2014. Limnos va estar col·laborant en l'organització d'un estand informatiu sobre amfibis i tortugues d'aigua a l'estany de Banyoles, organitzat pel Consorci de l'Estany. Vam estar repartint informació de Limnos (tríptics, revistes, calendaris, etc) i de la fauna de l'espai.

Membres de Limnos a la parada per la Fira de Sant Martíria © Limnos

Més de 2.000 ocells aquàtics censats en el «XXIè cens d'ocells aquàtics hivernants» del Pla de l'Estany de l'any 2015

Gener 2015. Aquests censos permeten tenir una estimació aproximada del total dels ocells d'una regió o d'un país, i està coordinat per diferents entitats a nivell internacional. Limnos ha estat coordinant el cens d'ocells a l'estany de Banyoles a l'Illa de Fares des de l'any 1995, amb la col·laboració de l'Associació de Naturalistes de la Garrotxa (ANGx), des de l'any 2001. Enguany, el cens de l'estany s'ha realitzat el dissabte 10 de gener, a l'estany, i el diumenge 11 de gener, al Fluvià.

Aquest any els resultats han estat lleugerament negatius, llevat de l'augment d'ànecs collverd, per l'absència d'algunes espècies d'ànecs i una lleugera disminució de les fotges. Destaca que es manté elevada la

població de polles d'aigua, el dormidor d'esplugabous i la parella de cigonyes resident a la zona de Casa Nostra. Les llacunes de Can Morgat han aportat molt poca diversitat, llevat de diversos cabussets i un blauet. A la zona urbana destaca l'observació d'espècies molt boniques, però que tenen el seu origen en animals escapats de captivitat, com son el xibec, l'oca egípcia o l'ànec mandarí de coloracions espectaculars. Com ja alertàvem l'any passat, també hi ha hagut una major concentració d'ànecs i fotges al front d'estany, que hem relacionat amb l'augment de la gent que els dona pa en aquestes zones. També s'ha fet un cens al riu Fluvià, on destaca la presència d'un dormidor de 60 corb marí gros, 3 cabussets, 2 blauet, 2 agró blanc i 68 ànecs collverd.

NOTÍCIES

Resultats de l'anellament d'ocells a La Puda

Gener 2015. El passat 17 de gener es va fer la segona jornada d'anellaments científic d'ocells al bosc de La Puda amb uns resultat de nou molt profitosos: 56 captures d'ocells de 15 espècies diferents, i l'assistència i participació de més de 23 persones al llarg de tot el matí.

El més destacat ha estat la presència de dos picots verds, un ocell que cau molt poc a les xarxes, un pinsà borroner i els 21 pinsans.

La resta han estat espècies més comunes, però variades: 2 tallarols de casquet, 1 raspinell, 4 cardines, 4 merles, 2 tords, 3 pit-roig, 3 bruels, 5 mallerengues carboneres, 2 blaves, 1 cuallarga, 3 rossinyol bord i 2 cargolets!

Tothom que va assistir-hi va poder gaudir d'aquesta jornada ornitològica i que serveix per conèixer l'evolució dels ocells d'aquest espai. L'anellament d'ocells a La Puda es realitza des de l'any 2001.

Les dues sessions d'aquest hivern han estat extremadament positives amb els millors resultats dels últims anys. Dels 56 ocells capturats 19 ja tenien anella i per tant en podem conèixer l'edat i l'evolució del seu pes i del seu l'estat físic en general.

Picot verd © Quim Carol

www.limnos.org

En la web hi trobareu la informació actualitzada de les notícies i les activitats. I, les podreu rebre en format digital, juntament amb la revista i altres notícies, si us subscriuiu a Limnos: limnos@limnos.org.

Consulteu-nos en el FACEBOOK.

En el CANAL LIMNOS DE YOUTUBE hi podreu visualitzar els vídeos de diferents activitats de Limnos.

LIMNOS RECOMANA

Llibre: El cranc de riu

S'edita un llibre imprescindible pels naturalistes, un llibre editat pels companys de l'associació Naturalistes de la Garrotxa. Si el voleu adquirir ho podeu fer directament posant-vos en contacte amb ells, o també a través de Limnos.

El cranc de riu de potes blanques, o cranc de riu del país, és una espècie que es troba greument amenaçada a Catalunya i al món. Tot i no fer massa anys que era abundant en gran part dels cursos fluvials del país, i que també era pescada i molt apreciada en la gastronomia local, actualment ha passat a estar catalogada com «en perill d'extinció». El llibre és un recull de tota la informació que es disposa actualment sobre aquesta espècie i es fa un repàs de la seva problemàtica i de la gestió que s'està duent a terme per a la seva salvaguarda.

Presentació: Guia pràctica per conèixer la natura de Catalunya

El dissabte 20 de desembre va tenir lloc la presentació de la Guia pràctica per conèixer la natura de Catalunya, al Museu Darder. La primera guia que reuneix, en un mateix volum, fòssils, vegetació, insectes, fongs, peixos, aus, rèptils, amfibis, recorreguts de natura i accions ambientals a Catalunya. Aquest llibre compta amb més de 1.500 imatges repartides en 576 pàgines. Limnos va participar-hi amb una petita fitxa sobre l'espai natural de l'estany de Banyoles.

NOM I COGNOMS .....

ADREÇA .....

POBLACIÓ .....

TELÈFON DE CONTACTE .....

CORREU ELECTRÒNIC .....

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

En/Na .....

que atengui amb càrrec al seu compte núm.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

els rebuts que li presentarà LIMNOS.

Atentament,

DNI .....

QUOTA D'INSCRIPCIÓ ANUAL.

(Faci una X a la casella corresponent)

- FINS A 18 ANYS: 12 euros
- QUOTA ESTÀNDAR: 25 euros
- SOCI O SÒCIA PROTECTOR/-A: mínim 45 euros
- ALTRES: ..... euros

LIMNOS-Ecologistes de Catalunya

Associació de Defensa del Patrimoni Natural del Pla de l'Estany

Plaça dels Estudis, 2. Edifici Museu Darder

Tel. 972 57 44 67

limnos@limnos.org www.limnos.org

LIMNOS RECOMANA

Presentació del llibre «Durmiendo con lobos. En busca del lobo ibérico», d'Andoni Canela

El dijous 6 de novembre, Josep Maria Massip va presentar, a la Sala d'Actes del Museu Darder, el llibre «Durmiendo con lobos. En busca del lobo ibérico», d'Andoni Canela. Aquest llibre reuneix les fotografies de llops en llibertat que Andoni Canela ha pogut captar durant els darrers 20 anys. L'obra conté nombroses imatges inèdites. El llibre inclou textos de Juan Carlos Blanco, biòleg i membre del Grup d'Especialistes del Llop de la UICN, que tracten sobre la biologia i la conservació d'aquesta espècie a Espanya.

ELS SOCIS DE LIMNOS PODEN ASSISTIR A LES REUNIONS DE LA JUNTA, APORTAR PROPOSTES DE MILLORA DE L'ENTITAT I REBEN 2 TRAMESES ANUALS, PER CORREU, A CASA SEVA, AMB LA REVISTA LA LLÚDRIGA I ALTRES INFORMACIONS D'INTERÈS.

CLÍNICA VETERINÀRIA TOOT

URGÈNCIES

Tel. 972 580 661

Pare Butinyà, 8
17820 **BANYOLES**

 Repunts

ARRANJAMENTS DE ROBA, PUNT I PELL
BRODATS - CONFECCIÓ A MIDA
CURSOS DE PATCHWORK

c/ Rambla 18 - tel. 972 575 769 - BANYOLES

ROSA NADAL
Herboristeria i productes biològics
C/ Major 12 - Tel: 972 571 764 - Banyoles

- Creus en la sostenibilitat com a millor alternativa de futur?
- Creus en els valors naturals i paisatgístics del Pla de l'Estany?
- Penses que som els ciutadans els que hem de fer el primer pas per millorar la societat?
- Penses que el que podem fer tots i cadascun de nosaltres suma?

SI HAS CONTESTAT SÍ A TOTES O A ALGUNA D'AQUESTES PREGUNTES, ÉS QUE PENSES COM LIMNOS.

LIMNOS-Ecologistes de Catalunya
Associació de Defensa del Patrimoni Natural del Pla de l'Estany